

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,**annettu 16 päivänä huhtikuuta 2004,****Euroopan unionin neuvoston pyynnöstä, koskien ehdotusta neuvoston asetukseksi eurometallirahojen kaltaisista mitaleista ja rahakkeista****(KOM(2004) 39 lopullinen)****(CON/2004/13)**

(2004/C 134/07)

1. Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 16 päivänä helmikuuta 2004 Euroopan unionin neuvostolta pyynnön antaa lausunto ehdotuksesta neuvoston asetukseksi eurometallirahojen kaltaisista mitaleista ja rahakkeista (jäljempänä "asetusehdotus").
2. EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 123 artiklan 4 kohtaan. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

ulkoasuun liittyviä ominaisuuksia muistuttavien tai tietynkokoisten mitalien tai rahakkeiden valmistus ja myynti, maahantuonti ja jakelu myyntiin tai muihin kaupallisiin tarkoituksiin. EKP on yhtä mieltä siitä, että yhteisön tasolla toteutettavat jatkoimenpiteet ovat tällä alalla tarpeen, ja suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio on päättänyt säätää tästä nimenomaan asetuksella. Tämä lähestymistapa varmistaa sen, että asetusehdotuksen mukaisia suojaäänöksiä sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkialla Euroopan unionissa, ja takaa riittävän tasavertaiset toimintaedellytykset kaikille taloudellisille toimijoille, jotka valmistavat, jakelevat, maahantuovat tai myyvät mitaleja ja rahakkeita. Lisäksi EKP pitää asetuksen antamista asianmukaisena toimenpiteenä sen varmistamiseksi, että eurometallirahat säilyttävät koskemattomuutensa maksuvälineinä.

Yleisperustelut

3. Komission perustelujen mukaan ehdotetussa asetuksessa säännellään ilmaisujen "euro" ja "euro cent" ja eurotunnuksen käyttöä metalliesineissä (mitalit ja rahakkeet), jotka muistuttavat metallirahoja ja/tai joilla on niiden tekniset ominaisuudet, sekä määrittellään, minkä asteinen samankaltaisuus suhteessa eurometallirahoihin olisi kiellettävä mitaleissa ja rahakkeissa. Asetusehdotuksen tavoitteena on suojella kansalaisia eurometallirahoihin liittyviltä petoksilta ja sekaannuksilta, sillä he saattaisivat luulla, että mitaleilla ja rahakkeilla on laillisen maksuvälineen asema, jos niissä on sanat "euro" tai "euro cent" tai eurotunnus, ja mitaleja ja rahakkeita voitaisiin käyttää petostarkoituksessa kolikkoautomaateissa, jos niiden koko ja ominaisuudet ovat lähellä eurometallirahojen kokoa ja ominaisuuksia. Ehdotetulla asetuksella luodaan samalla tasavertaiset toimintaedellytykset tällaisten mitalien ja rahakkeiden valmistamiselle. EKP on samaa mieltä asetusehdotuksen taustalla olevista tavoitteista ja on niin ikään huolissaan eurometallirahoja muistuttaviin mitaleihin ja rahakkeisiin liittyvästä sekaannuksen ja/tai petosten vaarasta.
4. EKP tulkitsee asetusehdotuksen perustuvan siihen, että komissio on arvioinut tarvetta yhteisön tasolla toteutettaviin jatkoimenpiteisiin eurometallirahojen kaltaisista mitaleista ja rahakkeista 19 päivänä elokuuta 2002 annetun komission suosituksen 2002/664/EY (jäljempänä "suositus")⁽¹⁾ 3 artiklan viimeisen virkkeen mukaisesti. Asetusehdotuksessa kielletään tiettyjä eurometallirahojen

Yksityiskohtaiset perustelut

5. Asetusehdotuksessa esitetään aluksi useita määritelmiä. EKP toteaa, että asetusehdotuksen 1 artiklan c kohdan mukainen "mitalien ja rahakkeiden" määritelmä on parempi kuin suosituksen 1 artiklan c kohdan määritelmä. Uudessa määritelmässä jätetään rahanlyönnissä käytetyt aihiot nimenomaisesti sen soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi siihen sisältyvät ehdotuksen mukaan myös mitalit ja rahakkeet, joilla on metallirahojen tekniset ominaisuudet, eivätkä ainoastaan mitalit ja rahakkeet, jotka näyttävät metallirahoilta. EKP on tässä yhteydessä tyytyväinen "mitalien ja rahakkeiden" uuden määritelmän täsmällisyyteen ja laajaan soveltamisalaan, sillä uusi määritelmä edistää oikeusvarmuutta ja mahdollistaa ehdotetun asetuksen tehokkaan soveltamisen.
6. Siltä osin kuin on kyse liitteessä II olevasta nimettyjen viranomaisen luettelosta, EKP toteaa, että vaikka onkin todennäköistä, että nimetyt kansalliset viranomaiset ovat kolikoiden lyömisestä vastaavia jäsenvaltioiden viranomaisia, jäsenvaltiot saattavat haluta nimetä asetusehdotuksen soveltamista varten myös eri viranomaisia. EKP suosittaa tämän vuoksi, että jäsenvaltiot ilmoittavat "nimetyt viranomaisensa" vasta ehdotetun asetuksen antamisen jälkeen.

⁽¹⁾ EYVL L 225, 22.8.2002, s. 34.

7. EKP suhtautuu myönteisesti siihen, että asetusehdotuksen 1 artiklan g kohdassa tarkoitettu "viitealue" on määritely viittaamalla liitteessä III olevassa 1 kohdassa esitettyyn määritelmään. Kyseisen liitteen 1 kohdan a alakohdassa määritellään mitalien ja rahakkeiden koon viitealueeksi "halkaisijan vaihteluvälille ja reunan korkeuden vaihteluvälille sijoittuvien halkaisija-arvojen ja reunan korkeusarvojen yhdistetty joukko". Saman liitteen 1 kohdan b ja c alakohdassa esitetään "halkaisijan vaihteluvälin" ja "reunan korkeuden vaihteluvälin" tekniset erittelyt. EKP katsoo, että "viitealueen" määritelmän sisällyttäminen ehdotettuun asetukseen lisää oikeusvarmuutta ehdotetun asetuksen soveltamisessa, koska siinä vahvistetaan tekniset erittelyt kiellettyjen mitalien ja rahakkeiden yksilöimistä varten, jolloin kansalaiset, erityisesti valmistajat ja vähittäismyyjät, ovat tietoisia lakisääteisistä velvoitteistaan mitali- ja rahakkeita valmistaessaan ja/tai myydessään.
8. EKP suhtautuu myönteisesti asetusehdotuksen 2 artiklan mukaisiin suojasääntöihin. Ne kattavat tilanteet, joissa mitali- tai rahakkeita saatettaisiin niiden ulkoasuun tai koon vuoksi erehdyksessä pitää aitoina eurometallirahoina. EKP toteaa erityisesti, että 2 artiklan a ja b kohdassa on erotettu selkeästi mitalit ja rahakkeet, joiden pinnalla on ilmaisu "euro" tai "euro cent" tai eurotunnus, niistä mitali- ja rahakkeista, jotka pelkästään kuuluvat viitealueeseen, riippumatta siitä, onko niissä kyseisiä ilmaisuja tai kyseistä tunnusta. Näihin molempiin ryhmiin kuuluvien mitalien ja rahakkeiden valmistuksen, myynnin, maahantuonnin sekä myyntiin tai muihin kaupallisiin tarkoituksiin tapahtuvan jakelun kieltäminen vaikuttaa tältä osin riittävästi keinolta estää sekaannuksen vaaraa suuren yleisön keskuudessa. Samat sekaannuksen vaaran välttämiseen liittyvät näkemykset pätevät myös asetusehdotuksen 2 artiklan c kohtaan sisältyvään kieltoon, joka koskee mitali- ja rahakkeita, joiden pinnan ulkoasu "muistuttaa jotakin eurometallirahojen kansallisista kuvapuolista tai niiden yhteistä kääntöpuolta tai on samanlainen tai samankaltainen kuin 2 euron kolikon reunan ulkoasu". EKP huomauttaa kuitenkin, että asetusehdotuksen 2 artiklaan ei sisälly suosituksen 2 artiklan b kohdan mukaista viittausta siihen, että niissä on "eurotunnus tai eurotunnusta muistuttava tunnus ja niissä ilmoitetaan nimellisarvo". EKP suosittelee tämän viittauksen säilyttämistä ja ottamista myös asetusehdotukseen, koska myös tällaisten tunnusten käyttäminen saattaisi aiheuttaa sekaannusta suuressa yleisössä. EKP uskoo, että tämän viittauksen sisällyttäminen ehdotettuun asetukseen laajentaisi suojasääntösten soveltamisalaa ja lisäisi niiden tehokkuutta.
9. Asetusehdotuksen 3 artiklassa säädetään edellä tarkastelluista suojasääntöksistä tehtävistä poikkeuksista. EKP huomauttaa, että tämä säännös kattaa mitalit ja rahakkeet, joita ei voida erehtyä pitämään eurometallirahoina siksi, että vaikka niissä on ilmaisu "euro", "euro cent" tai eurotunnus ilman mainintaa nimellisarvosta, niiden koko on kuitenkin viitealueen ulkopuolella, taikka muotonsa tai koostumuksensa vuoksi silloin kun niiden koko kuuluu viitealueeseen. EKP ymmärtää, että tällaisten mitalien ja rahakkeiden katsotaan aiheuttavan vain hyvin pientä sekaannuksen vaaraa ja että ne pitäisi sallia.
10. Asetusehdotuksen 4 artiklassa säädetään järjestelmästä, jonka mukaisesti nimetty viranomainen jäsenvaltiossa, jossa mitali tai rahake valmistetaan tai johon se ensin maahantuodaan, tai kolmannen maan pyynnön kyseessä ollessa komissio voi myöntää poikkeuksia. EKP huomauttaa, että 4 artiklan 1 kohdan nojalla myönnetty erityisluvut antaisivat mahdollisuuden käyttää ilmaisua "euro" tai "euro cent" valvotuissa olosuhteissa, jos sekaannuksen vaaraa ei ole. Asetusehdotuksen 4 artiklan 1 kohdassa ei kuitenkaan säädetä erityisistä poikkeuksista, joiden nojalla eurotunnuksen käyttö olisi luvallista. EKP ei pidä perusteltuna erottaa toisistaan eurotunnuksen käyttöä ja ilmaisujen "euro" ja "euro cent" käyttöä. Komissio sitä paitsi viittaa perusteluissaan nimenomaisesti erityisiin poikkeuksiin 2 artiklan a kohdasta muun muassa tapauksissa, joissa on "käytännöllistä käyttää eurotunnusta". EKP suosittelee tämän vuoksi eurotunnusta koskevan viittauksen sisällyttämistä asetusehdotuksen 4 artiklan 1 kohtaan. EKP on yhtä mieltä myös siitä, että mikäli tällainen erityislupa myönnetään, jäsenvaltiossa toimivan asianmukaisen taloudellisen toimijan nimi on merkittävä selkeästi mitalin tai rahakkeen pinnalle ja sen kuva- tai kääntöpuolelle on leimattava merkintä "ei laillinen maksuväline". EKP suosittelee tässä yhteydessä, että 4 artiklan 1 kohtaan otettaisiin maininta merkinnän "ei laillinen maksuväline" vähimmäiskoosta, koska tällaisen täsmennyksen puuttuessa saatetaan käyttää niin pientä tekstikokoa, että se on hädän tuskin luettavissa. Lisäksi EKP huomauttaa, että 4 artiklan 2 kohdan nojalla myönnettävät erityisluvut koskevat mitali- ja rahakkeita, jotka ovat kooltaan viitealueen sisällä, edellyttäen, ettei ole sekaannuksen vaaraa ja että halkaisijaa ja reunan korkeutta koskevat yhdistetyt vaatimukset ja halkaisijaa ja metallin ominaisuuksia koskevat yhdistetyt vaatimukset täytetään. EKP ei vastusta asetusehdotuksen 4 artiklan mukaista poikkeusjärjestelmää, koska sen nojalla sallittujen mitalien ja rahakkeiden on oltava tarkkojen ulkoasuun tai fyysisiä ominaisuuksia koskevien edellytysten mukaisia mahdollisen sekaannuksen vaaran poistamiseksi.

11. EKP toteaa, että asetusehdotuksen 4 artiklan 3 kohdassa annetaan tilanteen mukaan jäsenvaltion nimetyille viranomaiselle tai komissiolle toimivalta päättää, muistuttaako pinnan ulkoasu jotakin eurometallirahojen kansallisista kuvapuolista tai niiden yhteistä kääntöpuolta taikka 2 euron kolikon reunan ulkoasua. Vaikka EKP suhtautuu myönteisesti tämän säännöksen sisältöön, se haluaisi kiinnittää neuvoston huomiota siihen, että se ei ole poikkeus asetusehdotuksen 2 artiklan mukaisista suojasäännöksistä vaan pikemminkin jäsenvaltioiden viranomaisille tai komissiolle annettu ratkaisunantovaltuutus. Lainsäädännön johdonmukaisuuden ja asetusehdotuksen soveltamiseen liittyvän oikeusvarmuuden nimissä EKP suosittelee 4 artiklan 3 kohdan siirtämistä 2 artiklaan.

12. EKP toteaa, että asetusehdotuksen 5 artiklan 2 kohtaan sisältyy siirtymäsäännös, jonka mukaan mitaleja ja rahakkeita, jotka on laskettu liikkeeseen ennen ehdotetun asetuksen voimaantuloa ja jotka eivät täytä siinä säädettyjä edellytyksiä, voidaan käyttää enintään vuoden 2012

loppuun. EKP pitää tätä säännöstä tarpeellisena tällaisten mitalien ja rahakkeiden omistajien ja/tai haltijoiden perustellun luottamuksen kunnioittamiseksi.

13. EKP toteaa, että asetusehdotuksen 6 artiklassa veloitetaan jäsenvaltiot vahvistamaan tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä ehdotetun asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista 1 päivään tammikuuta 2005 mennessä. EKP suhtautuu tähän säännökseen myönteisesti, koska seuraamuksia koskevan lainsäädännön antaminen jäsenvaltioiden tasolla on kiistatta välttämätöntä ehdotetun asetuksen säännösten tehokkaan soveltamisen takaamiseksi.

Annettu Frankfurt am Mainissa 16 päivänä huhtikuuta 2004.

EKP:n puheenjohtaja
Jean-Claude TRICHET